

Nyhedsbrev maj, 2012

Tilgængeligheds betydning for børns frugt- og grøntindtag

Ph.d.forsvar ved Rikke Krølner, Center for Interventionsforskning, den 30. april 2012

Den 30. april forsvarede Rikke Krølner sin ph.d.-afhandling med titlen *Fruit and vegetable intake among adolescents and the importance of availability: from evidence to intervention*. Mange var mødt op for at høre forsvaret, så det foregik for en tæt pakket sal på Statens Institut for Folkesundhed. Det var et spændende forsvar, hvor der blev stillet mange interessante spørgsmål om afhandlingen og givet gode velovervejede svar.

Én af Rikke Krølners pointer om børns frugt- og grønt indtag er, at tilgængeligheden af frugt og grønt, i de arenaer børnene bevæger sig, har en stor betydning for hvor meget frugt og grønt, børn spiser.

Desuden er det en pointe, at begrebet om tilgængelighed ikke blot handler om, hvorvidt der er frugt og grønt til stede eller ej. Vigtige aspekter af tilgængelighed er også kvaliteten af den frugt og grønt som er til stede, variationen, synligheden, prisen, måden frugt og grønt er tilberedt og serveret på for børnene, samt om børnene også har en nem tilgængelig adgang til fx slik, kage og fastfood. Hermed lægger ph.d'en op til en mere nuanceret forståelse af begrebet "tilgængelighed".

Rikke Krølners studier danner basis for udviklingen af den skole- og lokalsamfundsbaserede Boost-intervention. Interventionen har netop til formål at få børn og unge til at spise mere frugt og grønt. Det sker ved at gøre frugt og grønt nemmere tilgængeligt for børn i deres hjem, skole og sports- og fritidsklubber. Ph.d'en omfatter i alt fire artikler herunder en designartikel fra projekt *BOOST- frugt og grønt*. Rikke Krølner er projektleder for *BOOST-frugt og grønt*.

Rekvirer ph.d.-afhandlingen ved henvendelse til Rikke Krølner på email:

rkr@si-folkesundhed.dk

Læs designartiklen fra Boost-projektet: <http://www.biomedcentral.com/1471-2458/12/191/abstract>

Læs mere om *Boost-frugt og grønt*: <http://www.interventionsforskning.dk/side.asp?side=8&id=23>

Drenge er mere fysisk aktive end piger

Foreløbige resultater fra projektet Når Byen Bevæger Børn præsenteret i San Diego

Når Byen Bevæger Børn er et tre-årigt forskningsprojekt, der skal undersøge Børns bevægelsesmønstre og fysiske aktivitetsniveau i deres lokalområde målt med GPS og bevægelsesmåler (accelerometer). Konkret belyser projektet effekten af et områdeløft på 11-15-årige børns fysiske aktivitetsniveau og bevægelsesmønstre i og omkring Haraldsgadekvarteret i København.

Foreløbige resultater viser, at drengene i gennemsnit er moderat til hård fysisk aktive i 64 minutter om dagen, mens pigerne halter noget bagefter med et gennemsnit på 46. De steder, hvor børnene er mest fysik aktive, såkaldte "aktivitetshotspots", er områder tæt på børnenes hjem, fx deres lokale gård, sportsfaciliteter eller grønne områder. Forskerne, Charlotte Demant Klinker (projektleder) og Jasper Schipperijn, præsenterede projektets foreløbige resultater på Konferencen Active Living Research i San Diego, USA, i marts.

Læs mere om *Når Byen Bevæger Børn*:

<http://www.interventionsforskning.dk/side.asp?side=8&id=18>

Skoleelevers fysiske aktivitet bliver testet

Projekt Space – rum til fysisk aktivitet

I gennem to år har eleverne på 14 skoler i Region Syddanmark deltaget i projektet *Space – rum til fysisk aktivitet*. Projektet har til formål at få de ældste elever til at være mere fysisk aktive i hverdagen. Nu er projektperioden ved at være slut, derfor skal det testes, om eleverne på Space-skolerne er blevet mere fysisk aktive end eleverne på de skoler, de bliver sammenlignet med. Hvor langt kan man løbe på 15 sekunder – og hvor længe kan man blive ved? Det samt andre fysiske tests skal eleverne i 7. og 8. klasse, der deltager i Space-projektet, have testet i april-juni 2012. Eleverne skal også gå med en bevægelsesmåler (et accelerometer) hver dag i en uge og besvare et spørgeskema om livsstil og sundhedsvaner. Målingerne er præcis de samme, som eleverne var i gennem for to år siden, da Space-projektet startede. Siden projektets begyndelse har eleverne på de syv interventionsskoler haft forskellige aktivitetstilbud, og der er etableret nye og spændende bevægelsesmiljøer ved skolen, såkaldte "play spots". Der er indført udefrikvarterer, og lærere er blevet uddannet til at være "kickstartere", med særligt fokus på at skabe aktiviteter for de store elever i frikvartererne. Resultaterne fra de syv interventionsskoler sammenholdes med syv andre skoler, hvor der ikke er sket indsatser for at fremme fysisk aktivitet. Resultaterne fra projektet forventes klar primo 2013.

Læs mere om det videnskabelige design af Space-projektet i denne artikel publiceret i oktober 2011: <http://www.biomedcentral.com/1471-2458/11/777/abstract>

Læs mere om *Space – rum til fysisk aktivitet*:

<http://www.interventionsforskning.dk/side.asp?side=8&id=17>

Spørgeskemaundersøgelse blandt 6.000 elever på tekniske skoler

Projekt Trivsel, Fællesskab & Faglighed

Projektet *Trivsel, Fællesskab og Faglighed* er i gang med at indsamle spørgeskemadata blandt 6.000 elever på tekniske skoler. Projektet handler om at udvikle, implementere og evaluere indsatser, der øger trivslen blandt elever på de tekniske skoler og derigennem mindsker fravær og frafald. Indsatserne skal også reducere skadeligt brug af rusmidler. Projektet har udviklet en række indsatser som fire skoler nu afprøver, mens seks skoler fungerer som kontrolskoler. Indsatserne sætter bl.a. fokus på elevernes første dage på skolerne og at give dem en bedre start på deres uddannelse.

Projektgruppen er i gang med at indsamle spørgeskemasvar fra elever ved skolestart (de såkaldte baselinemålinger). Eleverne bliver bl.a. spurgt om deres skoletrivsel på tidligere uddannelse, almen trivsel, overvejelser om at stoppe på uddannelsen og helbred, herunder ryge- og alkoholvaner, hashbrug og brug af hårde stoffer. De tekniske skoler optager elever flere gange om året, så projektet indsamler spørgeskemasvar for alle elever, der er startet i løbet af et år. De første spørgeskemasvar er indhentet i oktober 2011, og de sidste vil blive indhentet et år efter. Indtil nu har 2.883 elever besvaret spørgeskemaet ved skolestart. Forventningen er at ca. 6.000 elever vil have besvaret, når alle spørgeskemasvarerne er i hus. Senere blive der fulgt op med nye spørgeskemaer til eleverne for at måle om indsatserne har haft en effekt. Projektets resultater vil være klar i juni 2014.

Læs mere om Trivsel, Fællesskab & Faglighed:

<http://www.interventionsforskning.dk/side.asp?side=8&id=15>

Colourbox.dk

Forsøg med bedre håndhygiejne på skoler

- Projekt *Hi Five* udvikler og evaluerer en indsats, som skal forbedre skoleelevers håndhygiejne og nedbringe sygefravær. 43 skoler indgår i projektet som enten kontrol- eller indsatskoler.

Projektet er nu ved at indsamle såkaldte baselinemålinger, dvs. målinger inden indsatsen bliver sæt i gang. Målingernes fokus er bl.a. elevernes håndvaskvaner, deres viden om håndhygiejne, deres sygedage og bakterieniveauet på skoletoiletterne. I løbet af de sidste par måneder har 7.100 elever (0.- 8. klasse) besvaret spørgeskemaspørgsmål om deres egen håndhygiejne, deres kendskab til vigtigheden af at få vasket hænder efter toiletbesøg, samt deres brug af skolens toiletter. Forskerne fra projektet har også rejst rundt på alle *Hi Five* skolerne og taget bakterieprøver på udvalgte toiletter og målt bakteriefloraen på elevers hænder efter toiletbesøg.

Elevernes forældre har hver uge (fra december 2011 til april 2012) bidraget ved at svare på SMS, om deres børn har været syge, hvad de har fejlet, og om forældrene selv evt. er blevet nødt til at blive hjemme for at passe deres børn. Endelig har undervisere og pædagoger på de 43 skoler besvaret tilsvarende sms'er om eget sygefravær.

I løbet af efteråret sættes indsatsen i gang, som gerne skulle forbedre hygiejnen på skolerne og nedbringe sygefraværet. I vinteren 2012/2013 gentages spørgeskemaundersøgelserne, målingerne af sygedage blandt eleverne og underviserne og der skal tages nye bakterieprøver for at måle om indsatsen har haft en effekt.

Læs mere om *Hi Five*: <http://www.interventionsforskning.dk/hifive>

Effektmåling af hjælp til rygestop

Fri Start – Rygestop for voksne

'Fri Start' er et lodtrækningsforsøg, hvor effekten af forskellige former for hjælp til rygestop hos voksne dagligrygere undersøges. Undersøgelsen blev startet op i efteråret 2011, hvor det lykkedes at få ca. 1.800 rygere til at melde sig til forsøget. Deltagerne blev ved lodtækning fordelt i følgende fire grupper:

- Gruppe 1 fungerer som kontrolgruppe og modtager en skriftligt selvhjælpsmateriale (rygestopguiden).
- Gruppe 2 modtager tilbud om en telefonsamtale med en rådgiver fra STOPlinien.
- Gruppe 3 bliver ringet op af en rådgiver fra STOPlinien og tilbydes et telefonrådgivningsforløb bestående af fem samtaler.
- Gruppe 4 modtager tilbud om deltagelse i et internet- og sms-baseret rygestopprogram (DDSP.dk)

I december – januar gennemførte projektgruppen den første opfølgingsundersøgelse og fik svar fra næsten 80 % af deltagerne. Projektgruppen er nu i gang med 6 måneders opfølgning, hvor dataindsamles via SMS. Undersøgelsens sidste dataindsamling finder sted i september – december i 2012, hvorefter data bliver analyseret og projektets resultater offentliggjort.

I projekt 'Fri Start' er der endvidere iværksat en undersøgelse af 'bloggen' i det digitale rygestopprogram DDSP.dk. Der undersøges hvilke temaer og emner, der blogges om. Formålet med undersøgelsen er at få en bedre viden og forståelse af, hvilken funktion en 'blog' har i et adfærdsforandrende digitalt program.

Læs mere om *Fri Start – Rygestop for voksne*:

<http://www.interventionsforskning.dk/side.asp?side=8&id=202>